

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:

Na „Dziennik Pomorski” wraz z dodatkami „Reinik”, „Aniol Stróż”, „Ognisko Domowe” i „Dodatkim niedzielnym”. — W ekspedycji miesięcznie 2.20 zł. — Z odnośnikiem miesięcznie 2.30 zł. — W agencjach miesięcznie 2.30 zł. — Przez pocztę już z odnośnikiem 2.53 zł. — W ekspedycji kwartalnie 6.60 zł. przez pocztę już z odnośnikiem 7.59 zł. — W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strejków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie piśma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów.

Redakcja i Administracja: Chojnice, ul. Człuchowska 13.

Pocztowe konto czekowe 201 032

Konto bankowe: Bank Powiatowy, Chojnice.

Miejska Kasa Oszczędności, Chojnice.

Tel. 44 Adres telegr. „Dziennik Pomorski”. Skryt. poczt. 33

Chojnice, czwartek 1 kwietnia 1926 r.

Ogłoszenia:

Ogłoszenia na 4-tej stronie 8 łamowej od wiersza piąt. lub jego miejsce 15 gr. na 3-iej stronie 6 łam. 25 gr. na 2-iej stronie 6 łam. 50 gr. Dla Wolnego Miasta to samo w guld. gdańskich. — Ogłoszenia skomplikowane przy zastrzeżeniu miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Anglicy przeciw Chamberlainowi

Rzadko zdarzało się mężowi stann mieć przeciw sobie tak nieprzyjazną opinię publiczną i tak skoncentrowany atak całej niemal prasy, jak sirowi Austenowi Chamberlainowi po jego powrocie z Genewy. Równie rząd atakowany wychodził z podobnej zawiej ruchy tak obronna ręką bez cienia ujmę na swym honorze politycznym, jak obecny minister spraw zagranicznych Wielkiej Brytanji. Wytoczono przeciw niemu działa najcięższego kalibru. Nietylko przeciwnicy, ale towarzysze partyjni przestęgli się w uszczypliwych zwrotach, ośmieszających sir Austena w oczach ogółu, jako całkowicie niezdolnego do piastowania wysokiego urzędu, który mu został powierzony, jako nawnego prostaczka, którego szczywan Brian d zapędził w koki róg, jako nieszczęśliwą ofiarę, która stała się powolnym narzędziem na usługach sprytnie ukutej intrygi dyplomatycznej francuskiej, włoskiej, czesko-słowackiej i polskiej. W zapale nazwano jego ostatni występ genewski największym niepowodzeniem dyplomatycznym, jakie zna historia. Jeszcze przed debatą genewską w izbie gmin, Lloyd George, Mac Donald i Henderson wygłosili piorunujące mowy przeciw Chamberlainowi w Yorku, Blackburn i Widnes, nawołując świat cały do ratowania Ligi Narodów, zagrożonej karygodnym dyktantem sir Austena kontynentalnych inspiatorów.

Jakież efekt tej całej, namiętej i na wielką skalę zakrojonej kampanji? Zrównoważony, pełen umiaru umysł polityczny Anglików nie znosi przesady. Argumenty demagogiczne mogą mieć w Anglii chwilowe powodzenie w czasie wyborów, ale zawodzą w debatach parlamentarnych. Sama krytyka, choćby z najlepszych pobudek płynąca, nie wystarcza; gdy chodzi o wszechstronną, rzeczową ocenę położenia i wydanie sądu potępiającego męża stanu, który wbrew woli własnej nie był w stanie wydobyć z niej lego, co zamierzał.

Olbrzymią większością 325 głosów przeciw 136 izba gmin przeszła do porządku dziennego nad zarzutami, postawionymi przez mówców opozycyjnych Chamberlainowi. Pomimo nacisku prasy konserwatywnej, partja rządowa głosowała jak jeden mąż.

Zarządy te, z większą lub mniejszą stanowczością a na ogół bez uzasadnienia wysunięte w czasie debaty przez Lloyd George'a, Mac Donald, sir Johna Simpsona Runcimana dają się streścić w następujących punktach. Sir Austen sprzeniewierzył się duchowi i tradycjom Locarna, wchodząc w jakieś konszachty z Briandem w czasie swego pobytu w Paryżu na rzecz miejsca w Radzie Ligi dla Hiszpanji i Polski, postępując nielojalnie względem Niemiec, nie uwładowiwszy ich uprzednio o nowych kandydaturach do Rady Ligi, nie wyzwał dostatecznie autorytetu Wielkiej Brytanji, by zażegnać niepowodzenie genewskie, które zniesławilo zupełnie Ligę Narodów w Ameryce, wreszcie oskarżono go o to, że powrócił do zgubnych metod tajnej dyplomacji.

Zbyteczne dowodzić, iż powodzenie parlamentarne Chamberlaina jest objawem nader pomyślnym z punktu widzenia interesów Ligi Narodów, której obecny minister spraw zagranicznych Wielkiej Brytanji jest jednym z najdzielniejszych, najbardziej wypróbowanych szermierzów. Przyjaźielski stosunek sir Austena do Polski zawsze pełen rycerskiej lojalności i zrozumienia dla spraw naszych oraz roli Rzeczypospolitej jako poważnego czynnika pokoju europejskiego, co go tak wybitnie odróżnia od niektórych jego poprzedników w Foreign Office, każe ostatnie jego powodzenie powitać ze szczególną sympatią ze stanowiska polskiego.

Pomoc dla rolnictwa.

Ministerjum rolnictwa w uzupełnieniu poprzedniego komunikatu w sprawie akcji pomocy siewnej stwierdza, że akcja ta wywołana była koniecznością przyjęcia z pomocą ludności rolniczej, która uciepiała w r. ub. wskutek klęsk żywiołowych, a w pierwszym rzędzie wskutek powodzi. Powodzie w roku zeszłym zniszczyły plony w województwach łwowskim, krakowskim i stanisławowskim na obszarze 67 000 ha gruntów ornych, w województwie kieleckim zalane było 9 000 ha gruntów ornych, a w województwie warszawskim 1500 ha. W celu złagodzenia tych klęsk przeznaczono w r. ub.

kredyt w sumie 700 tys. zł na dokonanie zasiewów jesiennych, który w całości był przekazany wyłącznie województwom poszkodowanym przez powodzie, proporcjonalnie do poniesionych strat. Ponieważ na dokonanie wiosennych zasiewów w r. b. przeznaczony był kredyt w sumie 3 050 000 zł, min. rolnictwa miało możność przyjsia z pomocą rolnikom i innych województw, którzy uciepiali bądź to wskutek gradobicia, bądź nadmiernych opadów lub posuchy.

Podział kredytu na zasiewy wiosenne był dokonany na podstawie szczegółowych wniosków pp. wojewodów, organów samorządowych, na materiale zebranym przez delegatów ministerjum, którzy badali rozmiar klęski na miejscu, tudzież na podstawie klimatologicznych danych państwowego instytutu meteorologicznego, wszystkie te materiały były rozpatrzone przez międzyministerjalny komitet pomocy powodziom, który ustalił zasadniczy klucz podziału.

Wobec tego, iż zeszłoroczne powodzie wyrządziły największe szkody w porównaniu z innymi klęskami żywiołowymi, min. rolnictwa zmuszone było przyjsć z najwydatniejszą pomocą województwom w Małopolsce, które tą klęską w największym stopniu były dotknięte, tem więcej, że Małopolska w silnym stopniu uciepiała i od nadmiernych opadów, bowiem według notowań instytutu meteorologicznego ilość opadów w ciągu sierpnia na większej części terenu Małopolski wynosiła około 200 milimetrów, co w porównaniu z latami normalnymi stanowiło ilość podwójną. Znaczne również kredyty przeznaczono dla województw: wileńskiego, nowogródzkiego i pomorskiego, w których nadmierne opady w sierpniu 1925 r. wskutek późniejszego dojrzwania roślin uprawnych, poczyniły największe szkody.

Naogół kredyty na wiosenną pomoc siewną udzieleno na terenie 12 województw, pozostałym województwom pomocy nie udzielono, gdyż województwa te, według posiadanych wiadomości, nie były dotknięte w znacznym stopniu klęskami żywiołowymi.

Sprawy polskie.

Redukcje urzędników w izbach skarbowych.

Pos. Michalski, jako referent sejmowej komisji budżetowej, przy omawianiu budżetu Min. Skarbu, zaproponował zmniejszenie liczby etatów w tem ministerstwie o 2 tysiące. Tymczasem niezależnie od uchwał sejmowych min. skarbu już zarządziło na własną rękę redukcje.

W warszawskiej izbie skarbowej z dniem 1 kwietnia ilość urzędników ma być zmniejszona o 168 osób. Jest to liczba duża i władze dobierają z trudem do tej liczby skazańców, a wśród urzędników popłoch, bo nikt nie wie, na kogo padnie wybór.

A redukcje mają objąć także inne izby skarbowe.

Pożar składu marynarki wojennej.

W Pińsku spłonęły składy i warsztaty marynarki wojennej. Pożar z żywiołową siłą rozszerzał się, albowiem w składkach znajdowały się materiały łatwopalne, w dodatku silny wiatr utrudniał akcję ratunkową. O jakimkolwiek ratunku nie było mowy. Składy i warsztaty spłonęły doszczętnie. Szkód na razie nie zdołano ustalić, przypuszczalnie przeniosą one 1 milj. złotych.

Władze polityczne i wojskowe wszczęły natychmiast dochodzenia w celu ustalenia przyczyny pożaru. Istnieją pewne poszlaki, że przyczyną pożaru było podpalenie.

Wyrok w łódzkim procesie monopolowym.

Sąd okręgowy w Łodzi po trzydniowej rozprawie przeciwko 12 oskarżonym urzędnikom monopolu tytoniowego, oskarżonym o systematyczne malwersacje, ogłosił wyrok, mocą którego dyrektor Wronka wraz z wicedyrektorem Ludwikiem Golden skazani zostali na karę więzienia po 6 lat, trzech oskarżonych otrzymało po 5 lat, pięciu oskarżonych po 4 lata, dwóch oskarżonych po 3 lata zamieniając na dom poprawczy z zaliczeniem tym ostatnim oskarżonym po 10 miesięcy aresztu prewencyjnego. Następnie sąd przyznał skarbowi powództwo na 415 tysięcy złotych.

Zajęte w sądzie sosnowieckim.

W Sosnowcu podczas rozprawy w sądzie okręgowym w sprawie fałszowania pięciozłotówek, ogłoszono wyrok skazujący głównego oskarżonego Knapika na 5 lat więzienia. Oskarżony wyskoczył z ławy oskarżonych i usiłował rzucić się z nożem w rękę na sędziego, policja jednak obezwładniła Knapika.

O port rybacki w Gdyni.

P. wojewoda Wachowiak wystąpił wobec władz centralnych z wnioskiem możliwie najszybszego przystąpienia do budowy portu rybackiego w Gdyni. Port ten jest niezbędny, nadjeżdżające kutry bowiem nie mają gdzie wyładowywać swego połowu. Niestety, ta najważniejsza sprawa w dziedzinie organizacji życia gospodarczego na naszym nadbrzeżu została zaprzepaszczona. Istnieje tendencja przywrócenia na ten cel kredytów.

Sprawy polityczne.

Ogłoszenie Mussoliniego.

Z okazji siódmej rocznicy istnienia faszystów, Mussolini wystosował do faszystów włoskich orędzie, w którym przedewszystkiem stwierdza, że siódma rocznica utworzenia pierwszych kółek faszystowskich znajduje szeregi faszystowskie w pełnym pogotowiu bojowym, a więc godne naprawdę do świętowania tej pamiętnej daty w atmosferze surowej dyscypliny ludzi mocnych. Po 7 latach krwawych walk — głosi orędzie — położenie zdaje się być ostatecznie skryształizowane w swych zasadniczych liniach. Dokoła rządu, który, zdołał rozwiązać szereg niezmiernie trudnych problemów, skupia się coraz bardziej pojednany wewnętrznie naród, podczas gdy wszelkiego rodzaju opozycjonści zostali rozproszeni. Poza granicami kraju Włochy faszystowskie albo są serdecznie lubiane, albo wzbudzają strach, ale w obu wypadkach zawsze są szanowane wszędzie, pomimo bezsilnych manewrów resztek dawnych sił politycznych, które zmiażdżyliśmy zupełnie. Czarne koszule! Siedem lat walk to znak waszej chwały, ale najtrudniejsze zadanie musi być dopiero dokonane. Hasło nasze na przyszłość pozostanie to samo, jakie było dotychczas. Cele, które nas czekają, wymagają od nas jak zawsze, szczerzego braterstwa, świadomej i żelaznej dyscypliny i ducha poświęcenia od nas wszystkich. Ocalenie narodu od upadku — oto wspaniała nasza zasługa. A teraz pod zwyciężskim hasłem faszystów, musimy przygotować bezwzględnie potęgę materialną i moralną narodu włoskiego. Czarne koszule! — kończy odezwa — za wszelką cenę i wbrew wszelkim przeszkodom, przeprowadźmy nasze ideały.

Watykan za przyłączeniem Austrii do Niemiec.

Korespondent londyńskiego „Daily Telegraphu” donosi z Rzymu, że pomiędzy Watykanem a rządem Mussoliniego istnieje wybitna różnica zapatrywań w sprawie przyłączenia Austrii do Niemiec.

Koła dyplomatyczne w Watykanie odnoszą się przychylnie do polityki zjednoczenia Austrii z Niemcami ze względu na to, że w ten sposób mógłby się powiększyć żywioł katolicki w Niemczech.

Ilość katolików w Niemczech wynosi obecnie 24 miliony. Przez przyłączenie 5 milionów katolików austriackich Niemcy miałyby 40 proc. ogółu ludności katolików, co stworzyłoby poważną przeciwwagę wobec protestantyzmu. To też, jak donoszą, katolickie stronnictwo chrześcijańsko-społeczne w Austrii pod wpływem Watykanu zmieniło swą orientację polityczną i rzekłszy się dążenia do odnowienia Habsburgów, przeszło do obozu zwolenników przyłączenia Austrii do Niemiec. Mussolini zaś nigdy nie dopuści do urzeczywistnienia idei wszechniemieckiej.

Ultimatum tureckie.

Rząd turecki wezwał poselstwa obcych mocarstw, by przynieśli swe sędziwy z Konstantynopola do Angory, gdyż po 1-czerwcu poselstwa w Konstantynopolu nie będą uznawane przez rząd turecki.

Nowe monopole państwowe we Francji.

Komisja finansowa Izby przyjęła wniosek radykalnych socjalistów, na podstawie którego z dnia 1-go grudnia rb. ma wejść w życie monopol naftowy i cukrowy.

Z dalszych stron.

Gdańsk. (Wybuch w porcie.) Na szwedzkiej okolicy „Freya” nastąpił wybuch benzyny. Z powodu nieostrożności jednego z marynarzy, eksplodował balon z benzyną, powodując groźny pożar w pomieszczeniach załogi. 8 ludzi odniosło bardzo poważne rany. Ogień w krótkim czasie ugaszono, a rannych przewieziono do szpitala miejskiego.

Ostatnie telegramy.**Zgon prof. Jonesco.**

W Bukareszcie zmarł dziekan wydziału lekarskiego prof. Tomasz Jonesco.

Burze śnieżne w Japonii.

„United Press” donosi z Tokio, że całą północną Japonię nawiedziły wielkie burze śnieżne. Komunikacja kolejowa na linii Asahigawa i Paronup przerwana. — Pociąg z 60 pasażerami ugrzązł w śniegu. Ekspedycja ratunkowa w drodze. Na wybrzeżu wyspy Sado utonęło 50 osób.

Zmiana w konsulacie polskim w Morawskiej Ostrawie.

Wczoraj opuścił Morawską Ostrawę dotychczasowy konsul polski Zygmunt Vetulani (po 5 letniej działalności), udając się w charakterze radcy handlowego do Konstantynopola.

Obłężenie Pekinu.

Ze wszystkich stron odbywa się systematyczne okrażanie Pekinu przez sprzymierzonych marszałków. Po zdobyciu Pekinu planowany jest marsz na Kanton, gdzie obecny zamach nie wywołał oczekiwanych skutków. Nowy rząd kantonowski zajmuje mianowicie, wobec radykałów stanowisko pojednawcze. Bojkot antyangielski z tego powodu znów się zaostrzył. Szpital w Wu Czang, jakoteż kościół baptystów są zagrożone.

Wielki pożar w Bresciu.

W Bresciu pożar zniszczył wielką przędzalnię bawełny. Straty obliczają na 7 milj. złrów

Ruch w Towarzystwach.

Kosobudy. Tow. Powst. i Wojaków. W środę dnia 31 marca br. odbędzie się nadzwyczajne walne zebranie członków celem uchwalenia statutu kasy po grzebowej. Przybycie wszystkich członków obowiązkowe. „Wolność” Zarząd.

Chojnice. Koło podoficerów rezerwy. Zebranie miesięczne odbędzie się w czwartek dnia 1 kwietnia o godz. 8 wieczorem w hotelu „Centralnym”. Przybycie wszystkich członków konieczne. Zarząd.

Chojnice. Klub sportowy „Strzał”. Jutro, w czwartek, dnia 1 kwietnia, o godz. 8 wiecz. odbędzie się zebranie miesięczne u p. Węsierskiego. Zarząd.

Czersk. Nadzwyczajne Zebranie Tow. Gimn. „Sokół” odbędzie się w czwartek, dnia 1 kwietnia br. o godz. 8 wieczorem w hotelu „Metropol”. Na porządku dziennym zajmujący odczyt. Goście mile widziani. Zarząd.

Czersk. Nadzwyczajne zebranie wszystkich członków Tow. Powst. i Wojaków odbędzie się w czwartek o godz. 7.30 wieczorem w sali p. Jagalskiego. Bardzo ważne sprawy są do omówienia, między innymi sprawa odznaczeń członków, którzy brali udział w oswojeniu Pomorza. O jak najliczniejszy udział uprasza Zarząd.

Zalno, pow. tucholski. W drugie święto Wielkanocy dnia 5 kwietnia o godz. 16 odbędzie się w lokalu szkolnym zebranie Tow. Powst. i Wojaków. O liczny udział członków prosi Zarząd.

Dział gospodarczy.**Giełda Gdańska.**

dnia 31 marca 1926 r.

100 złot. 65.78 guld. gd.

Kurs dolara w Warszawie.

dnia 31 marca 1926 r.

dolar 7.90 zł.

Poznańska giełda zbożowa.

Poznań, 30. 3. 1926 r.

Warunek: Handel hurt. fr. st. zał. ładunek wag. dostaw. zaraz za 100 kg. w złotych.

Zyto	21.50—22.50 zł.
Pszenica	37.50—39.50
Jęczmień	19.50—20.50
Jęczmień browarowy	21.00—23.00
Owies	22.75—23.75
Mąka żytnia 70 proc. z wor.	—33.75
Mąka żytnia 65 proc. z wor.	—85.50
Mąka pszenna 65 proc.	58.00—61.00
Otręby żytnie	14.25—15.25
Otręby pszenne	16.50—17.50
Groch polny	29.00—30.00
Groch Victoria	38.00—42.00
Saradela	22.00—25.00
Łubin niebieski	14.50—15.50
Łubin złoty	17.00—19.00
Płatki ziemni.	14.50—15.50

Usposobienie: spokojne.

Cena-transakcyjna: ceny bez gwiazdki — informacyjne. Obecna waga standardowa: a) na żyto-poznańskie i pomorskie 702 gr. (118,9 t. w. b.), b) na jęczmień browarowy poznański im pomorski 675 gr. (czyli 114 t. wagi hol.).

Notowania mąki żytniej na podstawie ustalonego standardu.

Ogłoszenie.

Następne zebrania Giełdy względnie notowania rozpoczną się w pierwszą środę po świętach dnia 7 kwietnia br.

Koniec części redakcyjnej.

Redaktor naczelny: Leon Formański
Redaktor odpowiedzialny: Stefan Tobolski.
Drukami i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego.” w Chojnicach.

Jeżeli Pan chce zakupić dobrze i bardzo zyskownie artykuły futrzane,

obecnie jest najkorzystniejszy czas.

Przy końcu sezonu zimowego niższe ceny!

Sprzedajemy futra sportowe i podróżowe, futrzane kołnierze, czapki, kurki futrzane i skórzane po bardzo niskich cenach przy bardzo korzystnych warunkach spłaty.

Najlepsze źródło zakupu na czapki dla uczniów, urzędników i towarzysz.

Pracownia wszelkich czapek. [Solidny wyrób.

Otton Weiland,

ul. Gdańska 3.

Kusnierstwo:

ul. Dworcowa 10.

Niniejszem podaję do wiadomości, iż z dniem 1 kwietnia otwieram przy ulicy Strzeleckiej nr. 8 part.

pierwszy polski pensjonat

Prosząc o łask. poparcie pozostaję pełną poważania

K. Mleborowska.

Przetarg przymusowy

w sobotę, dnia 3. 4. 26 r.

o godz. 12 w poł. w lokalu

p. Heinricha, ul. Człuchowska

większą ilość obwita

nowego i to damskie

chłopięce i dziecięce

najwięcej dającym za

gotówkę. 763

Licytacja odbędzie się

napewno

Wiśniewski,

kom. sądowy Chojnice,

Przedsiębiorstwo samochodowe**Richard Gehrke**

Chojnice centrala samochodów, telefon 108.

poleca swój samochód do łask. użytku po umiarkowanych cenach.

Postój samochodu:

Rynek vis à vis Pencke, albo ul. Człuchowska 9.

Na święta Wielkanocne

polecam wyborowe

piwo jasne

à la Pilsner i

ciemne piwo „Bock”

à la Münchner

Browar A. Riedel

telefon nr. 40.

PIANINA

pierwszorzędnej jakości z długoletnią gwarancją z własnej fabryki oraz fortepiany i pianina słynnych firm zagranicznych poleca

B. Sommerfeld

Fabryka i hurtownia fortepianów w Bydgoszczy

tylko ul. Sniadeckich 56 tel. 388 zał. 1905 r.

Kawy świąteczne

i w tym tygodniu pali się wszelkie rodzaje kawy znane cenach i gatunkach.

Pierwszorzędne są mieszanki po zł. 6 i 6.60

Albert Ludwig.**Gospodarstwo**

76 morgowe, z ogrodem, dobrymi zabudowaniami, dużo inwentarza na sprzedaż

Bublitz, Nowacekiew.**Holenderskie sardelki, sielawki,**

fiądry, pytlingi,

tylżycki i szwajcarski

ser

poleca

Albert Ludwig.**Garnitur****pluszowy**

na sprzedaż [762 ul. Batorego 7. I. tel. 115.

Winkelhausena**koniak**

w 3 rozm. cenach

różne gatunki

likierów

arak — rum

czysta

(40 i 45 proc.) jak i inne gatunki w wielkim wyborze poleca

Albert Ludwig.**Pocztówki z widokiem**

Chojnic i okolicy poleca w wielkim wyborze

Księgarnia

Dzienn. Pomorskiego.

Pasza pożywna

Kuch rzepakowy, Kuch Iniany,

Kuch słonecznikowy, orzechowy kuch miel, „Soya” śrut,

mąka rybia

zawsze na składzie

Landw. Grosshandels-gesellschaft

m. b. H.

Oddział Chojnice.

Trumny Jak i wybicia do trumien wykonanie pierwszorzędne, mam stale na składzie po umiarkowanych cenach.

Fr. Kiedrowski

magazy n mebli i trumien

ul. Człuchowska 6.

ul. Człuchowska 6.

Ogłaszajcie w „Dzienniku Pomorskim”.